2-25119935-12-2-21082025
dosar nr. 2-18489/2025

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

10 noiembrie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Completul format din președintele ședinței, judecător Ciprian Valah
Grefieri: Valeria Marcoci, Victoria Sîci-Chirvas

examinând în ședință publică de judecată cauza civilă la acțiunea înaintată de Teleghin Stanislav împotriva Ministerului Justiției privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale,-

a c o n s t a t a t:

Pretenții revendicate

La 20.08.2025, reclamantul Teleghin Stanislav a înaintat în judecată prezenta acțiune împotriva pârâtului Ministerul Justiției prin care solicită: **1**.a constata încălcat dreptul reclamantului la judecarea în termen rezonabil a procesului penal nr.1-1606/2019, raportat la perioada 15.05.2018-05.03.2025; **2**.a incasa din bugetul de stat în beneficiu reclamantului prejudiciul moral în mărime de 100.000 lei; **3**.a incasa din bugetul de stat în beneficiu reclamantului cheltuielile de judecată.

În fapt, reclamantul menționează că prin sentința Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 28.12.2020, s-a încetat procesul penal de învinuire a reclamantului în comiterea infracțiunii prevăzută la art.42 alin.(2), 327 alin.(1) Cod penal, din motivul că fapta inculpatului constituie contravenție și s-a încetat procesul contravențional din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională.

Reclamantul reține că a contestat sentința cu apel la 11.01.2021, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18.10.2021, s-au respins apelurile și s-a menținut sentința.

Reclamantul reține că a contestat decizia cu recurs la 29.12.2021, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08.11.2022, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 18.10.2021, cu rejudecarea cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată.

Reclamantul menționează că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29.06.2023, sentința primei instanțe din 28.12.2020, privind inculpații Ghilaș Edgar și Teleghin Stanislav, s-a casat parțial doar în latura penală, inclusiv din oficiu conform art.409 alin.(2) CPP și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care procesul penal de învinuire a inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzută la art.42 alin.(2) și art.327 alin.(1) Cod penal, s-a încetat din motiv că fapta inculpaților constituie contravenția prevăzută la art.312 Cod contravențional, iar în baza art.26 și art.30 Cod contravențional, s-a înlăturat răspunderea contravențională din motivul intervenirii prescripției tragerii la răspundere contravențională. În rest, sentința s-a menținut.

Reclamantul reține că a contestat decizia instanței de apel cu recurs la 06.09.2023, iar Curtea Supremă de Justiție l-a declarat inadmisibil prin încheierea din 05.03.2025.

Reclamantul invocă legislația aplicabilă speței și menționează că dreptul reclamantului la efectuarea urmăririi penale și examinarea cauzei penale din speță în termen rezonabil a fost încălcat prin durata excesivă a procesului de peste 6 ani și 10 luni, respectiv solicită repararea prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei.

La examinarea cauzei, reclamantul Teleghin Stanislav nu s-a prezentat, dar a fost reprezentat de avocatul Mocanu Serghei care a solicitat admiterea acțiunii.

Pârâtul Ministerul Justiției citat legal cu aviz recomandat recepționat (f.d.26) nu s-a prezentat nici un reprezentant, nu a depus referință nici raportul motivat.

Aprecierea instanței

Audiind avocatul reclamantului, examinând cauza, instanța consideră că acțiunea este întemeiată parțial având în vedere următoarele.

Referitor la pretenția din acțiune privind constatarea încălcării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale nr.1-1606/2019, raportat la perioada 15.05.2018-05.03.2025, instanța reține următoarele circumstanțe și norme.

Circumstanțe/probe. În admiterea acțiunii reclamantul a anexat: rechizitoriul Procuraturii Anticorupție din 29.03.2019 (f.d.7-15) cu anexă (f.d.16); încheierea Curții Supreme de Justiție din 05.03.2025 (f.d.17-22).

Norme aplicabile. Conform art.2 din Legea nr.87 din 21.04.2011, *privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești*, (1) Orice persoană fizică sau juridică care consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești poate adresa în judecată o acțiune privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege şi de legislația procesuală civilă. (2) Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare *reclamant*). (3) Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare. (6) Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de

instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului, conduita organului de urmărire penală, instanței de judecată şi a autorităților relevante, de durata încălcării şi de importanța procesului pentru reclamant. (7) Organul care reprezintă statul în instanță de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

Potrivit art.4 din Legea nr.87 din 21.04.2011, (1) Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului. (2) Instanţa de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești prezintă Ministerului Justiției un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil şi, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar.

Concluziile instanței. Din circumstanțele, probele și normele reținute instanța consideră că este întemeiată pretenția din acțiune privind constatarea încălcării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale nr.1-1606/2019, raportat la perioada 15.05.2018-05.03.2025.

Pentru a ajunge la această concluzie instanța reține că în litigiile înaintate în judecată în baza Legii nr.87 din 21.04.2011, instanța clarifică următoarele trei aspecte: **I**.substanța pretenției (încălcarea dreptului: nejudecarea cauzei în termen rezonabil; neexecutarea hotărârii; executarea tardivă a hotărârii); **II**.perioada/durata procedurii; **III**.rezonabilitatea procedurii – ceea ce se menționează la pct.pct: 15, 16 din *Ghidul practic de aplicare a jurisprudenței Curții Europene în materia neexecutării și/sau duratei excesive a procedurilor*, editat de Ministerul Justiției, Chișinău, Ediția 2012, în care se reține la pct.17 că în jurisprudența Curții Europene se atestă inclusiv următoarele criterii de apreciere a rezonabilității procedurii (prevăzute și în legislația națională): **1**.complexitatea cauzei; **2**.comportamentul participanților; **3**.conduita autorităților; **4**.miza/importanța pentru cel interesat (*art.2 alin.(6) Legea nr.87 din 21.04.2011*).

Referitor la aspectele indicate supra instanța reține următoarele.

I. Substanța pretenției. Instanța constată că reclamantul invocă în speță încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale nr.1-1606/2019.

II. Perioada procedurii – referitor la durata examinării cauzei penale indicată supra instanța reține următoarele circumstanțe:

- la 15.02.2018, Centrul Național Anticorupție a început urmărirea penală în cauza penală nr.2018970158 (f.d.9);
- la 15.05.2018, reclamantul Teleghin Stanislav a fost recunoscut în calitate de bănuit în cauza penală respectivă, iar ulterior pus sub învinuire la 16.05.2018 (f.d.7);

- la 29.03.2019, Procuratura Anticorupție a întocmit rechizitoriul și a expediat cauza penală în judecată (f.d.7-15);
- la 28.12.2020, Judecătoria Chişinău (sediul Buiucani) prin sentință a încetat procesul penal de învinuire a reclamantului în comiterea infracțiunii prevăzută la art.42 alin.(2), 327 alin.(1) Cod penal, din motivul că fapta inculpatului constituie contravenție și a încetat procesul contravențional din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională;
- la 18.10.2021, Curtea de Apel Chișinău prin decizie a menținut sentința precitată;
- la 08.11.2022, Curtea Supremă de Justiție a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 18.10.2021, cu rejudecarea cauzei în instanța de apel în alt complet;
- la 29.06.2023, Curtea de Apel Chișinău prin decizie a casat parțial în latura penală, inclusiv din oficiu conform art.409 alin.(2) CPP, sentința primei instanțe din 28.12.2020 și a pronunțat o nouă hotărâre prin care a încetat procesul penal de învinuire a inculpaților Ghilaș Edgar și Teleghin Stanislav în comiterea infracțiunii prevăzută la art.art: 42 alin.(2) și 327 alin.(1) Cod penal, din motiv că fapta constituie contravenția prevăzută la art.312 Cod contravențional, iar în baza art.art: 26 și 30 Cod contravențional și a înlăturat răspunderea contravențională din motivul intervenirii prescripției tragerii la răspundere contravențională, în rest sentința s-a menținut;
- la 05.03.2025, Curtea Supremă de Justiție prin încheiere a declarat inadmisibil recursul înaintat împotriva deciziei instanței de apel din 29.06.2023 (f.d.17-22).

Din probatoriul reținut rezultă că durata de judecare a cauzei penale indicată supra în care a fost vizat reclamantul din speță (Teleghin Stanislav) este perioada 15.05.2018 (data la care reclamantul a fost recunoscut în calitate de bănuit) până la 05.03.2025 (data încheierii Curții Supreme de Justiție prin care s-a declarat inadmisibil recursul înaintat împotriva deciziei instanței de apel din 29.06.2023).

Respectiv, perioada de judecare a cauzei penale din speță în raport cu reclamantul constituie la caz 6 ani, 9 luni și 20 zile (15.05.2018-05.03.2025).

III. Rezonabilitatea procedurii urmează a fi apreciată în speță în raport cu durata de judecare a cauzei penale în care a fost vizat reclamantul din speță și din prisma următoarelor criterii: complexitatea procedurii/cauzei; comportamentul participanților; conduita autorităților; miza/importanța pentru cel interesat.

Referitor la complexitatea cauzei, instanța reține că judecarea cauzei penale invocată în speță în care a fost vizat reclamantul la caz nu a fost complexă, din care se atestă doi inculpați, dintre care și reclamantul Teleghin Stanislav.

Referitor la comportamentul reclamantului, la caz nu se atestă că reclamantul în calitate de inculpat în cauza penală din speță ar fi tergiversat judecarea acestei cauze, dimpotrivă se atestă că nu s-a eschivat de la judecarea cauzei penale.

Referitor la conduita autorităților relevante, instanța constată că tergiversarea judecării cauzei penale din speță la caz se datorează în special rejudecării acestei cauze în instanța de apel, iar conform legislației prejudiciul cauzat prin încălcarea

dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată (*art.2 alin.(3) din Legea nr.87 din 21.04.2011*).

Referitor la miza pentru cel interesat, instanța constată că durata de judecare a cauzei penale din speță a fost importantă pentru reclamant, din motivul că a fost urmărit și judecat penal în calitate de inculpat o perioadă îndelungată (*6 ani, 9 luni și 20 zile*).

Reieșind din criteriile de apreciere a rezonabilității duratei de judecare a cauzei penale din speță și durata judecării acestei cauze, instanța consideră că se atestă temei de drept din prisma Legii nr.87 din 21.04.2011, prin care să fie admisă pretenția din acțiune privind constatarea încălcării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale.

Instanța a ajuns la această concluzie din motivul că perioada de judecare a cauzei penale din speță constituie la caz mai mult de 6 ani, respectiv această perioadă de judecare a cauzei penale nu poate fi considerată rezonabilă pentru reclamantul din speță.

Totodată, instanța reține că potrivit legislației sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei revine pârâtului, la caz Ministerului Justiției (*art.4 alin.(1) Legea nr.87 din 21.04.2011*).

Însă, instanța constată că pârâtul nu a prezentat probe din care ar rezulta că judecarea îndelungată a cauzei penale din speță ar fi imputabilă reclamantului.

Or, conform legislației orice persoană care consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei se poate adresa în judecată pentru a constata astfel de încălcare (*art.2 alin.(1) Legea nr.87 din 21.04.2011*).

Prin urmare, reieșind din circumstanțele și probele reținute instanța consideră că se atestă temei de drept din prisma cadrului legal indicat supra prin care să fie admisă pretenția din acțiune privind constatarea încălcării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale din speță, raportat la perioada de 6 ani, 9 luni și 20 zile (15.05.2018-05.03.2025).

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea din bugetul statului în beneficiul reclamantului prejudiciul moral în mărime de 100.000 lei, cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale din speță, instanța consideră că urmează a fi admisă din motivul că este o pretenție secundară în raport cu pretenția principală admisă de instanță (*privind constatarea încălcării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale din speță*).

Totodată, instanța a ajuns la concluzia admiterii acestei pretenții în lipsa probelor din dosar ce ar confirma vina reclamantului în judecarea îndelungată a cauzei penale din speță care la caz a durat mai mult de 6 ani, inclusiv din prisma criteriilor de apreciere (*complexitatea cauzei, comportamentul participanților, miza pentru cel interesat*) elucidate supra de instanța de judecată la constatarea încălcării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale din speță.

Or, conform legislației orice persoană poate înainta în judecată o acțiune civilă privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, care se repară dacă încălcarea a avut loc din cauze neimputabile persoanei care a înaintat acțiunea, indiferent de vinovăția instanței de judecată sau a organului de urmărire penală (*art.2 alin.(1)-(3) Legea nr.87 din 21.04.2011*).

Totodată, conform legislației în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei, instanța decide asupra acordării unei satisfacții echitabile din bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral (*art.5 alin.(1) Legea nr.87 din 21.04.2011*).

Însă, instanța consideră că prejudiciul moral solicitat la caz în mărime de 100.000 lei, este o sumă nejustificată reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor morale suportate de reclamant, deoarece această sumă este în contradicție cu principiul compensării echitabile potrivit căruia despăgubirea nu trebuie să constituie venituri nejustificate pentru persoana lezată, nici sume excesive pentru autorul daunei.

Astfel, pentru a nu știrbi din principiul satisfacției echitabile a despăgubirilor acordate, instanța consideră că la aprecierea mărimii prejudiciul moral solicitat urmează a se ține cont de mărimea satisfacțiilor acordate de Curtea Europeană, respectiv nu trebuie să fie disproporționate în raport cu sumele acordate de Curte în cauze similare.

În acest sens instanța reține că în Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr.6 din 01.11.2012, se indică jurisprudența Curții Europene din care rezultă că mărimea prejudiciilor acordate de Curte este de aproximativ de 600 euro pentru 12 luni de întârziere şi câte 300 euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere.

Totodată, instanța reține că potrivit practicii Curții Europene prejudiciul moral acordat de instanțele naționale poate fi mai mic de două ori decât cel acordat de Curtea Europeană (*cauza Cocchiarella vs Italia, nr.64886/01, §146*).

Referitor la prejudiciul moral pretins de reclamant, instanța reiterează că durata încălcării dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale constituie la caz 6 ani, 9 luni și 20 zile (15.05.2018-05.03.2025), ceea ce instanța a constat supra la elucidarea perioadei procedurii din speță.

Respectiv, instanța consideră că pentru încălcarea dreptului reclamantului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale din speță, raportat la criteriile de apreciere prevăzute de legislație și durata încălcării, prejudiciul moral urmează a fi admis la caz parțial și anume doar în mărime de 4083,2 euro, după următorul calcul: 6 ani = 3600 euro; 9 luni = 450 euro și 20 zile = 33,2 euro (3600 + 450 + 33,2 = 4083,2), în rest suma pretinsă de reclamant instanța consideră că nu este întemeiată și urmează a fi respinsă.

Instanța a ajuns la această sumă reieșind din mărimea medie a prejudiciului moral acordat de Curtea Europeană, care la tergiversarea procedurii cu 1 an acordă în medie 600 euro, respectiv o lună constituie 50 euro (600 euro : 12 luni = 50 euro), iar o zi constituie 1,66 euro (50 euro : 30 zile = 1,66).

Totodată, în plan național prejudiciul moral poate fi acordat la jumătatea satisfacțiilor acordate de Curte Europeană (*cauza Cocchiarella vs Italia*).

Astfel, instanța va admite prejudiciul moral în raport cu reclamantul din speță în mărime de 2041,6 euro (4083,2 : 2 = 2041,6), care la cursul oficial din data pronunțării hotărârii (19,6912) constituie **40.201,55** lei (2041,6 x 19,6912 = 40.201,55).

Prin urmare, instanța consideră că se atestă temei de drept din prisma cadrului legal indicat supra prin care să fie admisă parțial pretenția din acțiune privind repararea prejudiciului moral cauzat reclamantului prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale din speță și anume doar în mărimea indicată supra, admisă de instanță, în rest suma pretinsă de reclamant se respinge ca neîntemeiată.

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de timbru în mărime de 200 lei, instanța reține că potrivit art.art: 82, 94 alin.(1) CPC, taxa de timbru face parte din cheltuielile de judecată și instanța obligă partea care a pierdut procesul să plătească cheltuielile de judecată părții care a câștigat, astfel reclamantul este în drept să pretindă compensarea acestor cheltuieli de judecată deoarece are câștig de cauză în partea acțiunii admise și a anexat probe că le-a suportat (f.d.2), respectiv se încasează din bugetul statului în beneficiul reclamantului.

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică în mărime de 10.000 lei, instanța reține că potrivit art.96 alin.(1), (1^1) CPC, partea care a pierdut procesul compensează părții care l-a câștigat cheltuielile de asistență juridică reale, necesare și rezonabile dacă a fost reprezentată de avocat, astfel reclamantul este în drept să pretindă compensarea acestor cheltuieli, deoarece are câștig de cauză în partea pretențiilor admise, a fost reprezentat de avocat și a anexat probe că le-a suportat (f.d.4,31), însă avocatul reclamantului nu a prezentat *Raportul de activitate*, deși pentru probarea cheltuielilor de asistență juridică, potrivit practicii Curții Europene, se prezintă nu numai dovada achitării onorariului avocatului, dar și *Raportul de activitate* privind lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat în interesele clientului, timpul aferent și tariful aplicat (fix sau orar), respectiv în lipsa *Raportului de activitate* al avocatului, reieșind din complexitatea cauzei, timpul și lucrul prestat de avocat la examinarea cauzei (care s-a soluționat în două ședințe de judecată), instanța consideră că se impune compensarea parțială a cheltuielilor de asistență juridică doar în mărime de 5000 lei, în rest suma pretinsă se respinge ca neîntemeiată.

Având în vedere circumstanțele reținute și normele aplicabile, instanța ajunge la concluzia că acțiunea urmează a fi admisă parțial.

În conformitate cu art.art: 236-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,-

h o t ă r ă ș t e:

Acțiunea înaintată de Teleghin Stanislav împotriva Ministerului Justiției privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale – a admite parțial.

A constata încălcat dreptul reclamantului Teleghin Stanislav la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale nr.2018970158 (procesul penal nr.1-1606/2019).

A încasa din bugetul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Teleghin Stanislav născut la *****, prejudiciul moral în mărime de 40.201,55 (patruzeci mii două sute unu, 55) lei, cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale nr.2018970158 (procesul penal nr.1-1606/2019), raportat la perioada 15 mai 2018 până la 05 martie 2025, inclusiv.

A încasa din bugetul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Teleghin Stanislav născut la *****, cheltuielile de judecată privind taxa de timbru în mărime de 200 (două sute) lei și asistența juridică 5000 (cinci mii) lei.

În rest, a respinge acțiunea ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțare prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței, judecător Ciprian Valah